

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1714

Q. 111. Quasnam extraordinarias facultates, præsertim in impedimentis Matrimonii, habere soleant à Sede Apostolica Episcopi in Germania.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42682

rium non potuisse dispensare cum divitibus. *Quæritur*, an jam non possit Ordinarius dispensare in illo impedimento, olim quidem publico, nunc autem occulto, quia omnes jam judicant bene dispensatos fuisse, & per dispensationem sublatum fuisse impedimentum. *R.* Ordinarius potest dispensare in impedimento occulto, quando Matrimonium est publicum, & bonâ fide contractum, *Sanch. l. 2. De Matr. d. 40. n. 3. & 4. addens n. 5.* dispensare posse, etiam si divites sint: idem habent alii apud *Sanch. & apud Tambur. l. 8. t. 2. c. 4. Pont. Avers. Perez, Castrop.* Hoc autem impedimentum, quamvis in se fuerit publicum, jam tamen est occultum in ratione impedimenti, nam nunc de illo non constat, nec moraliter constare potest: tum enim impedimentum censetur occultum, quando publicè creditur legitima dispensatio esse obrenta, uti expressè *Platek p. 5. n. 1184.* hoc autem hic publicè creditur, ergo. Et ita senserunt Doctores de Facultate, & alii Colonia anno 1711.

§. 13. Quando Episcopus dispensat in casibus occultis ex tacita concessione Papæ, hoc tantum juvat pro foro conscientie, quia si impedimentum fieret publicum, & Episcopi sequentes nollent credere dispensationem intervenisse, possent ratione scandali imperare separationem: De cætero si saltem postea subsequatur Matrimonium, etiam per dispensationem occultam, proles reipsa legitimantur per hoc subsequens Matrimonium.

Q. III. Quasnam extraordinarias facultates, præsertim in impedimentis Matrimonii, habere soleant à sede Apostolica Episcopi in Germania. *R.* §. 1. Habent multas ex illis, quas n. 832. dixi concessas esse

N n 5

Nun-

Nuntiis Apostolicis, non tamen omnes. Communiter dantur, prout sequitur:

1. Absolvendi ab hæresi, & apostasia à fide, & à schismate quoscumque etiam ecclesiasticos tam sæculares, quàm regulares, non tamen eos, qui ex locis fuerint, ubi sanctum Officiu[m] exercetur, nisi in locis Missionum, in quibus impunè grassantur hæreses, deliquerint, nec illos, qui judicialiter abjuraverint, nisi isti nati sint, ubi impunè grassantur hæreses, & post judicialem abjuratorem illuc reversi in hæresin fuerint relapsi, & hos in foro conscientia tantum.

2. Tenendi & legendi libros prohibitos hæreticorum, ad effectum eos impugnandi, & alios quomodolibet prohibitos, præter opera Caroli Molinæ, & Nicolai Machiavelli, & libros de astrologia judiciaria principaliter, aut incidenter, vel aliàs quovis modo de ea tractantes, ita tamen ut libri &c. illis Provinciis non offerantur.

3. Dispensandi in 3. & 4. simplici & mixto tantum cum pauperibus in contrahendis, in contractis verò cum hæreticis conversis etiam n. 2. simplici & mixto, dummodo nullo modo attingat gradum, & in his casibus prolem susceptam declarandi legitimam.

4. Dispensandi super impedimento publica honestatis justitiæ ex sponsalibus proveniente.

5. Dispensandi super impedimento criminis, neutro tamen conjugum machinante, ac restituendi jus petendi debitum amissum.

6. Dispensandi in impedimentis cognationis spiritualis, præter levantem & levatum.

7. Hæ verò dispensationes matrimoniales videlicet 3. 4. 5. & 6. non concedantur, nisi cum

clau-

clausula, dummodo mulier rapta non fuerit, & si rapta fuerit, in potestate raptoris non existat, & in dispensationibus huiusmodi declaretur expressè illas concedi tanquam à Sedis apostolicæ delegato, ad quem effectum etiam tenor huiusmodi facultatum inseratur cum expressione temporis, ad quod fuerint concessæ, aliàs nullæ sint.

8. Dispensandi in irregularitatibus ex delicto occulto tantum provenientibus, exceptâ eâ, quæ ex homicidio voluntario contrahitur.

9. Dispensandi & commutandi vota simplicia in alia pia opera, exceptis votis castitatis & Religionis.

10. Absolvendi ab omnibus casibus reservatis etiam in Bulla cœnæ, in locis tamen, ubi impune grassantur hæreses.

11. Delegandi simplicibus Sacerdotibus potestatem benedicendi Paramenta, & alia utensilia ad Sacrificium Missæ necessaria, ubi non intervenit S. Unctio, & reconciliandi ecclesias pollutas aquâ ab Episcopo benedictâ, & in casu necessitatis etiam aquâ non benedictâ ab Episcopo.

12. Conferendi Ordines extra tempora, & non servatis interstitiis, usque ad Sacerdotium inclusivè.

13. Dispensandi super defectu ætatis unius anni ob operariorum penuriam, ut promoveri possint ad Sacerdotium, si aliàs idonei fuerint.

14. Consecrandi olea cum quinque saltem Sacerdotibus, non tamen extra diem cœnæ Domini, nisi necessitas illud urgeat.

15. Celebrandi bis in die, si necessitas urgeat, ita tamen, ut in prima Missa non sumpserit ablutio-

lucionem, per unam horam ante auroram, & aliam post meridiem, sine Ministro, sub dio & sub terra, in loco tamen decenti, etiamsi altare sit fractum, vel sine reliquiis Sanctorum & presentibus hæreticis, schismaticis, infidelibus & excommunicatis, & aliter celebrari non possit. Caveat verò, ne prædictâ facultate seu dispensatione celebrandi bis in die aliter, quàm ex gravissimis causis & rarissimè utatur, in quo graviter ipsius conscientia oneratur. Quòd si hanc eandem facultatem alteri Sacerdoti juxta potestatem inferius apponendam communicare, aut causas eà utendi alicui, qui à S. Sede hanc facultatem obtinuerit, approbare visum fuerit, serió ipsius conscientie injungitur, ut paucis, dumtaxat iis maturioris prudentie ac zeli, qui absolutè necessarii sunt, nec pro quolibet loco, sed ubi gravis necessitas tulerit, & ad breve tempus eandem communicet, aut respectivè causas approbet.

16. Deferendi sanctissimum Sacramentum occultè ad infirmos sine lumine, illudque sine eodem retinendi pro eisdem infirmis in loco tamen decenti, si ab hæreticis aut infidelibus sit periculum sacrilegii.

17. Induendi vestibus sæcularibus, si aliter vel transire ad loca eorum curæ commissa, vel in eis permanere non poterunt.

18. Recitandi rosarium vel alias preces, si breviarium secum deferre non poterunt, vel divinum officium, ob aliquod legitimum impedimentum recitare non valeant.

19. Dispensandi, quando expedire videbitur super usu carniùm, ovorum & lacticiniorum tempore jejuniorũ, & præsertim quadragesimæ.

20. Communicandi has facultates in totum vel in parte, prout opus esse secundum ejus conscientiam judicaverit, Sacerdotibus idoneis in conversione animarum laborantibus, & præsertim tempore sui obitus, ut Sede vacante sit, qui possit supplere, donec Sedes apostolica certior facta, quod quamprimum fieri debet, per delegatos aut per unum ex eis alio modo provideat.

21. Et prædictæ facultates gratis & sine ulla mercede exerceantur & tantum concessæ intelligantur ad quinquennium.

22. Utendi eisdem facultatibus in civitate & diocesi N. tantum.

§. 2. Cum facultates illæ dentur Episcopis tantum ad quinquennium, & easdem per facultatem 20. communicare possint aliis Sacerdotibus, orta est dubitatio, an communicare possint usurpandas ad tempus longius quam quinquennium, de quo dubio videri possunt dicta l. 6. p. 2. n. 1598. Saltem Nuntius Apostolicus, cum facultates suas habeat pro tempore suæ Nuntiaturæ, potest illas, quæ communicabiles sunt, alicui communicare pro toto illo tempore.

§. 3. Initio cujusvis Pontificatus promulgatur Regula Cancellariæ, quæ ordinariè est 13.

vel 14. Item revocat quascunque facultates concessas quibusvis Patriarchis, Archi-Episcopis, Episcopis & aliis prelatiis & Personis, nec non Apostolicæ sedis Nuntiis, ac fructuum & proventuum Camere Apostolicæ debitorum collectoribus, de dispensando cum quibusvis personis super Matrimonio contracto vel contrahendo in gradu prohibito, ac super natalium & ætatis defectibus, & de incompatilibus Beneficiis ecclesiasticis insimul retinendis, nec non de Notariis publicis creandis, ac alias à præmissis officia ipsorum Nuntiorum & Collectorum directè non

concer-

concernentes quoad omnia, in quibus facultates ipse non sunt sortitæ effectum, etiamsi Nuntius ejusdem dicitæ sedis legatis de latere competens fuerit concessa facultas. Hinc dubitatum est anno 1700. cum novus esset Pontifex, an relatæ facultates Episcoporum & Nuntii Apostolici revocatæ essent, & interrogata Roma respondit, facultates illas, quæ à S. Oficio concessæ sunt, quales ordinariè sunt, quæ Nuntiis Apostolicis & Episcopis mittuntur, non revocari per illam Regulam, sed eas tantum, quæ ab antecessore Papa ipso immediatè concessæ erant.

- § 49. §. 4. Quamvis in facultate 22. Episcopi habeatur, *Utendi ejusdem facultatibus in civitate & diocesi N. tantum*; ita ut eis nullo modo uti possint extra fines præfatæ suæ diocesis, tamen eidem uti potest, v. g. Episcopus Monasteriensis pro Neostadio-Goddens, quamvis hic locus strictè non sit diocesis Monasteriensis. Ratio est, quia ipse est Episcopus vicinior, & pro spiritualibus ad eum recurrunt, ergo censetur eorum Episcopus, & ita judicârunt mecum anno 1702. tres Doctores: Qui tamen censuerunt Missionarios castrensis alicujus Legionis non posse ex vi facultatum ab Episcopo Monasteriensi concessarum, v. g. binare Missam in aliena diocesi legendam, sed videri possunt dicta l. 6. p. 2. n. 1518.
- § 50. §. 5. Circa facultatem 19. judicavit quidam vir doctissimus posse Episcopum à potiori dispensare etiam pro esu carniû diebus Veneris & sabbathi per annum.
- § 51. §. 6. Per facultatem absolutè dispensandi in Matrimoniis contractis, non possunt illi juvari, qui contraxerunt neglectis proclamationibus, secundum dicta n. 830. 835.

§. 7. Circa facultates relatas, tum Nuntii Apostolici, tum etiam Episcoporum, Pignat. tom. 7. consult. 53. docet seqq. 1. Facultates illæ, quæ non sunt restrictæ ad certas personas, valent pro absolutionibus & dispensationibus respectu quarumcunque personarum etiam peregrinarum & advenarum, etiam Regularium exemptarum, quamvis Superiores ignorarent vel inviti essent, ad eum modum, quo l. 6. p. 2. n. 1464. dictum est in anno Jubilæi. 2. Facultates illæ valent tantum in ordine ad forum conscientiæ. 3. Vi facultatis *absolvendi ab omnibus casibus Sedi apostolicæ reservatis, etiam in Bulla cæne Domini contentis*, non posset quis absolvi ab hæresi, nequidem in Jubilæo, & hoc etiam dicunt AA. quos retuli l. 6. p. 2. n. 1616. Quamvis aliqui cum *Tann.* contradicant, quantum ad Germaniam. 4. Quinquennium datum pro usu talis facultatis incipit currere à die acceptationis, pro quo refert n. 9. declarationem 13. Aug. 1670. emanatam: oppositum tamen tenendum est de Bulla Indulgentiarum, uti l. 6. p. 2. n. 525. dictum est.

Q. 112. *Quis Episcopus possit dispensare cum sponsis habentibus impedimentum.* R. §. 1. Si sponsa sit diocesis Colonienfis, & sponsus diocesis Trevirenfis, sintque consanguinei in 3. gradu, dubitatum est, an satis sit, ut dispensetur à Colonienfi Episcopo cum sponsa, vel an opus sit etiam à Trevirenfi dispensari cum sponso. Fundamentum dubitandi est ex *Gob. tr. 9. n. 589.* nam licet satis sit dispensari unum, quando uterque est subjectus eidem Episcopo, tamen si sint subjecti diversis, non videtur id sufficere, cum facultates dispensandi sint restrictæ ad proprios tantum